Пише: Живадин Јовановић
четвртак, 13 јун 2013 11:58

Завршна реч на округлом столу „Од агресије до сецесије“, 23. марта 2013. године

Данас, 14 година после, када одајемо почаст свим жртвама агресије НАТО пакта, упућујемо речи искреног признања и захвалности свим пријатељским земљама, које су нас подржавале, уважавале и које нас данас подржавају у напорима да Србија очува свој суверенитет и територијални интегритет пред офанзивом сепаратизма и центара моћи који подржавају и безакоње у међународним односима. Без жеље да икога заборавимо, да било чију подршку и солидарност умањимо, желимо посебно да изразимо признање и захвалност Русији и Кини на њиховој сталној подршци у Савету безбедности и у свим другим међународним форумима, на њиховој спремности да Србију поштују као партнера, да уважавају њено достојанство и да Србију, у сваком погледу, прихватају као стварно равноправног, а не као трећеразредног, или партнера на речима, како Србију и данас третирају владе и лидери водећих чланица НАТО и ЕУ.

Никад није било нити је данас спорно да Србија, без обзира на предубеђења у владама, политичким структурама и медијима водећих чланица НАТО и ЕУ, има много истинских пријатеља и савезника у Европи и свету. И у земљама чланицама НАТО и ЕУ Србија има много пријатеља, посебно међу интелектуалцима и уопште, међу слободно мислећим људима. Нажалост, било је спорно какав је однос Србије према пријатељима и савезницима, колико је тај однос озбиљан, искрен и доследан. Бојим се да и данас има разлога да се присетимо порука и упозорења осведоченог пријатеља Србије и српског народа из периода током и после Првог светског рата, Швајцарца Арчибалда Рајса. Препричано, он је упозорио: Дотле док пријатеље из тешких времена гурате даље од себе, а непријатељима који вам долазе у походе полажете црвене тепихе – ви призивате да вам се понове најгори периоди ваше историје!

Што се тиче организација-домаћина овог округлог стола, присутних у овој великој сали, огромне већине српског народа у Србији, региону и српском расејању широм света, што

се тиче свих оних који деле наше вредности, знамо које су вредности поузданих пријатеља, поштујемо их и никад их не бисмо на било који начин запоставили, или повредили. Стидимо се оних којима су вреднији и важнији непријатељи од вековних осведочених пријатеља.

Округли сто је протекао у конструктивној и озбиљној атмосфери, уз заједнички напор свих учесника да, свако из свог угла, допринесе осветљавању истине и чувању памћења на жртве агресије.

Заједнички је став свих учесника да је оружана агресија НАТО 1999. била освајачки рат са страховитим трајним последицама на Балкану, у Европи, као и у целом међународном правном и политичком поретку. Она је била припрема и увод у једностану противзаконити сецесију српске покрајине Косово и Метохија који су извеле терористичке ОВК, уз политичку и сваку другу подршку водећих сила НАТО и ЕУ. Ако је оружана агресија НАТО 1999. била припрема једностране, противзаконите сецесије, онда та сецесија представља настављање агресије другим средствима. Агресија и сецесија представљају етапе исте стратегије дробљења Србије и српског националног бића.

Агресијом против Србије 1999. НАТО је узурпирао право да спроводи своју стратегију интервенционизма на читавој планети, по својој слободној оцени, без одобрења Савета безбедности УН као органа једино овлашћеног да одобрава употребу силе у међународним односима, кршењем основних принципа међународног права и међународних односа. Стратегија неограниченог интервенционизма спроводи се супротно праву, моралу и другим тековинама цивилизације. Њена једина логика и објашњење су егоистични економски и геополитички интереси и привилегије водећих чланица НАТО. Таква стратегија је у својој суштини тоталитарна и представља велику опасност по светски мир и безбедност. У условима светске кризе и ограничених природних ресурса, посебно енергетских, ова стратегија може бити извор много ширих међународних сукоба са несагледивим последицама.

“Туците Србе, бацајте бомбе, они ће и тако сутра то заборавити“ – забележене су речи команданта НАТО. Округли сто је доказ да Србија памти, да не заборавља. Србија памти своје жртве, разарања, тровање тла, воде и ваздуха осиромашеним уранијумом и другим отровима, памти лажи, манипулације, неморал оних који ба дисциплинују цело човечанство по својој мери. Памте и они који говоре, као што су учесници овог Округлог стола. Али, памте и они који се не чују, који можда, опхрвани проблемима како да преживе ово време, ћуте, који се, у сваком случају, тренутно не чују. Свако ко држи до себе, ко сматра да је припадник озбиљног народа, или озбиљне државе, мора да памти жртве положене за слободу и злочине агресора.

Завршавајући овај скуп дужни смо да поновимо оно што је речено: „Лажни су мотиви и лажне основе агресије НАТО пакта 1999. године. Лагали су не само српски, лагали су своје народе. У најутицајнијим чланицама НАТО ширене су лажи у јавностима, како би владе добиле одрешене руке да спроводе своје злочиначке науме. Служили су се уценама, лицемерјем, неморалом и остаје питање – могу ли они лажима чинити штету само другим народима или у крајњој линији, лажима и лицемерјем највећу штету наносе својим нацијама? Није ли и криза са којом је суочена Западна цивилизација управо са неким коренима у том неморалу? Не може нека влада, лидер неке од чланица НАТО бити неморалан према Србији, а моралан према сопственом народу. Неморал је својство које може да се прикрива, али коначно изађе на површину. Ако неко не зна где се налазе узроци светске кризе, ако не зна где се налазе узроци финансијског краха, нека покуша, бар делимично, ако не у целини, да га лоцира у сфери неморала и потиснутих цивилизацијских вредности у политици, друштву, институцијама тзв. демократских друштава.

Део Србије – Косово и Метохија - је окупиран, а други, већи део је у полувазалном положају. То је та стварност. Стварност је, такође, разуме се да агресија НАТО пакта,

нити је могла, нити је решила било какав проблем на Балкану. Четрнаест година после, Балкан је једнако нестабилан, није у директним оружаним сукобима, али тешко се може рећи да је било који проблем за 14 година после агресије решен. Погледајмо нашег суседа Македонију. Желимо јој свако добро и напредак, јер је то добро и за њене грађане и за Србију и за регион. Али не можемо да затварамо очи пред стварношћу. Подела друштва на албански и македонски део се продубљује, поларизација и тензије су део стварности. Други сусед, Босна и Херцеговина, је ли то држава, је ли то унија, федерација? Истина је да расте исламски фундаметализам и екстремизам подстицан и финансиран из иностраних центара. То иде паралелно са све учесталијим захтеви за унитарном државом који су такође подржавани из иностраних центара. Да ли је то у складу са захтевима трајног мира и стабилности? БиХ не функционише као суверена држава, заостаје у развоју. Страни центри моћи тактиком «држте лопова», по ко зна који пут, покушавају да одговорност за суморну стварност у БиХ свале на српски народ, и на руководство Републике Српске. Може ли таква политика прикрити чињеницу да се највећи извор проблема у БиХ низ година налази у нерешеним односима у Федерацији БиХ, односно, у бошњачко-хрватском неповерењу?

Шта је решено у вези са статусом Косова и Метохије? Је л' има мање злочина, мање криминала, мање трговине дрогом, мање лажи, мање притисака и претњи према Србима и неалбанцима? Шта је решено за 250.000 Срба и других неалбанаца, који 14 година после агресије не могу да се врате на своја огњишта? И није само питање, зашто им се не дозвољава слободан и безбедан повратак, него је питање зашто Србија то не захтева? Шта је то спутава да захтева да се и према Србима и другим неалбанцима поштују стандарди Европе, стандарди УН? Да ли се неко боји да ће му из неког центра бити замерено што јасно и гласно покреће та питања – билатерално и у свим надлежним међународним форумима? Коме то одговарају српски представници – свом народу, или међународним центрима моћи? Ако тврде да одговарају народу, служе његовим интересима и «бољем животу» - где су резултати које могу понудити грађанима? Питање, разуме се, није упућено само садашњој власти, већ и свим претходним чију политику континуитета, бар када је реч о Косову и Метохији, наставља и садашња власт. Све оне воде «политику континуитета» а грађанима је у континуитету све горе?

Кажу да бранце интересе Срба на Косову и Метохији, али је више прогнаних Срба него оних на Косову и Метохији: око 250.000 протераних и данас је ван Покрајине, а око 150.000 Срба је тренутно на Косову.

Ових дана циркулисао сам краћи текст, «Трећи светски рат је у току». Тај светски рат ниског интензитета започет је агресијом НАТО 1999. Тада је расклиман међународно-правни поредак, систем међународних односа, симболично речено, расклимане су палате УН на Ист Риверу, у Женеви, Бечу... УН од 1999. године више нису

оно што треба да буду, што су биле. Допустиле су да буду изманипулисане и да их НАТО отера на маргину. То је олакшало посао агресорима. Дакле, тада је направљен тај преседан који ће се понављати. Један коментатор рекао, да тиме дајем превелики значај Србији, и да сходно томе, агресија НАТО на Србију не може бити индикатор почетка трећег светског рата. Подсетимо се, агресијом НАТО 1999. Косово и Метохија су окупирани, а потом испоручени лидерима бивше ОВК, савезницима НАТО. Зар је толико неупутно сећање да је договором из Бертсгардена 1998. Тадашња Контакт група дала Хитлеру сагласност да окупира Судете, део такође релативно мале европске државе, Чехословачке. Није ли се тада то дешавало на валу једне економске кризе! Ако се интереси једне једине силе промовишу безобзирно и насупрот интересима других земаља, па шта је онда тоталитаризам ако то није?

Низ «малих» ратова, започетих агресијом НАТО пакта 1999. године, има заједничку основу. То није, такозвани, уникални случај како неки тврде. То је преседан иза којег су уследиле бројне друге агресије – Авганистан, Ирак, Либија, Мали, Сирија... У свим случајевима доминира једна стратегија - прерасподела природних стратешких богатстава, пре свега енергетских, али и минералних, геополитичких подручја, путева... Када је Друштво народа било у стању у коме се приближно налазе данас УН, Други светски рат је био врло близу.

Из свих излагања произилазе још три важне поруке:

Прва је да Србији, као мирољубивој земљи није место у НАТО-у као агресивном, освајачком савезу, нити треба да учествује у било чијим операцијама освајачког карактера, па ни у воујним операцијама и мисијама ЕУ. Србија треба не само да задржи, него да учврсти своју неутралност и да принцип неутралности унесе у свој устав.

Друга, Косово и Метохија је таква вредност за Србију и српски народ која се не може поредити са било којом другом, вредност која нема пара. Неодговорно је решавање питања на Косову и Метохији повезивати са било којом фазом политике «европског пута», поготову са добијањем некаквог датума. Неодговорно је и опасно што се власт удаљује од резолуције СБ УН 1244 којом се гарантује суверенитет и територијални интегритет Србије а за статус Косова и Метохије предвиђа «суштинска аутономија» у оквиру Србије. Не постоји снажнија правна основа за заштиту интереса Србије у вези са

Косовом и Метохијом од те резолуције. Најнеодговорније је непокретање питања статуса као суштинског и улажење у обавезе о конкретним питањима на начин који, као што досадашње искуство показује, прејудицира питање статуса у корист Приштине. Најнеодговорније је прихватање тактике Запада да приволи српску Владу да интересима Србије на Косову и Метохији плати добијање датума за почетак преговора о чланству у ЕУ. Притом је уопште неважно да ли Србија има било какве гаранције да ће икада постати чланица ЕУ. Једноставно, Косовом и Метохијом се не сме трговати. Тапију Србије над Покрајином свака власт, свака генерација је дужна предати неоштећену новбој власти, новим генерацијама.

И трећа, потребно је одлучније ангажовање Србије у одбрани Дејтонског споразума од систематских покушаја да се укине равноправност два ентитета и три констутивна народа као једине основе стабилности и мира на простору БиХ. Покушаји наметања ревизије Дејтонског уређења усмерени су директно против међународним путем загарантованих интереса и права Републике Српске и српског народа, а то значи и против интереса Србије као гаранта Дејтонског споразума. У складу са основним принципима међународног права, српски народ Републике Српске има неотуђиво право на самоопредељење. Да ли ће га и када искористити ствар је његове воље. Нико нема права да се на било који начин меша у унутрашње послове Републике Српске, поготову да било када и на било који начин врши притиске на руководство Републике Српске.

У паузи је постављено питање где су нам млади? Београдски форум држи контакт са младима, сарађује са младима. Свесни смо да никаква наша истина и мудрост немају значаја ако то не прихвате млади. Млади, један велики део, рекао бих већина, према свим нашим сазнањимas и непосредним искуствима, добро су оријентисани, разумеју шта је добра и здрава политика, а шта гола пропаганда и обмана. Недавно је на Правном фекултету у Београду одржана је Академија под насловом «Косово најсветија српска земља», на иницијативу студентских организација. Присуствовало је око 2.000 људи. Међу високим званицама, присуствовао је и његова светост патријарх српски господин Иринеј. Паралелно, студенти су у читавој згради поставили изложбу о агресији НАТО пакта и последицама, експонатима и информацијама о агресији били су испуњени сви слободни простори у ходницима. На истом факултету поводом 14. годишњице агресије НАТО пакта, олдржана је трибина под насловом «Где оружје проговори, право ућути». Трибини је присуствовало неколико стотина студената, грађани, припадници српског

расејања и неколико странаца. На Факултету политичких наука, на Машинском и многим другим факултетима такође се организују трибине сличне тематике. Дакле, млади нису више спремни да прихватају једноумље по некаквом домаћем или увозном шаблону, нису спремни да буду објекти индоктринације, да их неко са стране води или заводи. Они хоће сами себе да воде, и то је врло позитивно и врло је охрабрујуће.

Предлажем да са овог скупа покренемо одређене иницијативе.

Сматрамо да је потребно да се формира државна Комисија за утврђивање последица употребе оружја са осиромашеним уранијумом. Србија није, колико ми је познато, формирала такву комисију. То би допринело утврђивању истине, предузимању одговарајућих мера и ослободило грађане озбиљних страховања због ширења неких болести, карцинома, пре свих, и недоумица и узнемирености.

Затим, треба да подржимо напоре Владе да се утврди листа цивилних жртава агресије НАТО коју ни 14 година после агресије, немамо.

Да се легализује и обнови Споменик «Вечна ватра» на Ушћу, испред којег све већи број грађана и удружења сваке године на дан почетка агресије, 24. марта, полаже цвеће, венце и одаје почаст свим жртвама – војним, полицијским и цивилним. Тио грађани и удружења очекују да се негативан однос претходних власти промени и да се статус и однос према овом споменику нормализује. Притом треба имати и виду и да се идуће, 2014. године обележава 15. годишњица агресије када ће цвеће пред спомеником положити и велики број страних пријатеља Србије, међу којима је и знатан број носилаца високих српских одликовања.

Српска дијаспора је пре више година дала иницијативу за оснивање и изградњу Српског меморијала, који би био сличан Меморијалу «Јад Вашем» у Тел Авиву и «Арарат» у Јеревану. Меморијал «Слобода» треба да буде споменик и центар где би се одавале почасти и проучавале све српске жртве у ратовима за слободу. Ми смо имали превише жртава у историји да бисмо оставили да то умиче пажњи.

Идуће, 2014. године навршава се 15 година од почетка агресије НАТО пакта против Србије и Црне Горе (СРЈ). Идућег 22. и 23. марта у овом истом здању планирамо да

организујемо велику Међународну конференцију на коју очекујемо око 150 истакнутих страних гостију, пријатеља Србије. Усмерени смо да у у остваривању програма који, осим Конференције, обухвата и низ других догађања, остваримо тесну сарадњу са државним органима, домаћим и страним пријатељским удружењима, посебно са српском дијаспором која нас је одувек подржавала и помагала. удружењима и партнерима из иностранства.

Преговори - да, мирно решење - да, али не изван, нити насупрот Резолуције СБ 1244. Није логично да се на ову резолуцију позивају лидери страних држава, а представници Србије све ређе и све мање. Да би решење зс Косово и Метохију издржало пробу времена, да би било одрживо и у служби мира и развоја, мора да уважи дугорочне легитимне интересе Србије, као постојане европске државе, а не само интересе врхушке бивше ОВК. Није никаква тајна да Запад уважава и подржава захтеве Тачија. Он је медиј, алатка, који се водеће силе НАТ и ЕУ служе у остваривању својих интреса, своје доминације у Србији и на Балкану. Оне су га промовисале и наметнуле. И Покрајини, као лидера, и Србији као формалног преговарача. Али, наша је оцена била и остгаје – водеће чланице ЕУ и НАТО игноришу легитимне интересе Србије. Оне нескривено пуну деценију показују да им је важније независно Косово и Метохија, него Србија. Српске владе у целом периоду од 2000. до данас, својом непрекидном попустљивошћу, недостојанством и жртвовањем државних интереса, највише су охрабривале такву дискриминаторску и готово расистички обојену политику према Србији. Водеће чланивце НАТО и ЕУ нити су поштовале, нити данас поштују легитимне државне и националне интересе Србије. Навикле су да све што траже - добију. Навикле су да ће сваки такав захтев, сваку концесију представници Србије брже-боље представити јавности у Србији да то што дају, то што чине, не дају, не уступају и не чине зато што им то из Брисела или Вашингтона неко тражи, већ да то чине сами, по слободној вољи и из најдубљег убеђења да је све то у најбољем интересу Србије и њених грађана, у интересу боље будућности нас и наше деце.

Ми, окупљени у овој сали, поштоваоци наших ставова и оцена, били бисмо ради ако бисмо били у могућности да по питању статуса Косова и Метохије подржимо јаснији, принципијелнији и чвршћи став заснован на резолуцији СБ УН 1244. Сувишно је, заиста, истицати да не прихватамо став да је Србија на Косову и Метохији изгубила све и да

нема шта више да изгуби. То није тачно, то је одбранашки и тражење алибија за убрзано, непрекидно попуштање на штету дугорочних националних и државних интереса.

Када водеће чланице НАТО и ЕУ, посредством ЕУ, заокруже своје интересе у вези са севером Покрајине, када се укину тамошње институције Србије и успоставе институције Приштине, треба очекивати да међународни посредници или представници, кажу да су преговори завршени, и да више нема о чему да се преговара у досадашњем формату. За преостала питања стране ће бити упућене на директне, билатералне преговоре. И тако ће претходно бити принуђене да закључе споразум о добросуседству и сарадњи. То ће, са извесношћу се може рећи, бити, углавном, питања од интереса за Србију, међу којима може бити и питање статуса (ако Влада уопште има у плану да то питање покреће) које ће постојати само у формалном смислу, јер је суштински већ данас предодређено решењима о конкретним, «животним» питањима, као и о Првим споразумом о начелима.

Јасно је да Приштина, пошто «реинтегрише» север Покрајине, када успостави своју пуну власт, што је и њој најбитније, неће више бити заинтересована да преговара, а камо ли да попушта, Београду. Рачуница да ће је интерес за чланством у УН, натерати да преговара и о ономе што је директнији интерес Србије, привременог је карактера.

Изнето нису само претпоставке. Водеће чланице ЕУ и НАТО су се и до сада тако држале – у Рамбујеу, у Бечу. То је посебно случај њиховог односа у периоду примене резолуције СБ УН 1244 када су те силе вршиле страховит притисак да Србија изврши све своје обавезе које произилазе из те резолуције, док истовремено нису хајале за извршавање обавеза Приштине, односно, структура Албанаца на Косову и Метохији, УНМИК-а и КФОР-а према Србима и Србији. Дакле, ми указујемо на потребу веће озбиљности, далеко веће обазривости, ширег прилаза дугорочним виталним интересима земље, а мање поводљивости, брзоплетости и наивности. Чињеница је да су се Влада и друге институције и представници до сада превише журили, да журба није била израз целовитих и дугорочних интереса Србије, већ превасходно израз интереса и захтева одређених чланица НАТО и ЕУ, односно, оних који су у вођени својим интересима, континуирано предност давали Приштини, а не Београду. Наша власт је изгледа брзоплето и несвесно ушла у млин за уцењивање и дробљење. Уместо што је давала убрзање том млину, потребно је да уложи напоре и нађе начина да се избави из тог млина, јер «млинари» неће ни успоравати, ни мењати смер млевења. Могу, разуме се, наши преговарачи уверавати јавност да је Србија изузетно поштована, да се више уважава па чак и да се притисак са Београда преусмерава на Приштину, али би то и даље било оно што и до сада – наивно веровање и неразумевање метода одлучивања о суштинским питањима у организацијама какве су НАТО и ЕУ.

Пише: Живадин Јовановић
четвртак, 13 јун 2013 11:58